

به نام خدا

ساختمان داده

آرش شفيعی

الگوریتم‌های گراف

الگوریتم‌های گراف

- گراف یک ساختار گسسته است که با استفاده از آن می‌توان تعدادی مفهوم که با یکدیگر در ارتباط هستند را مدل‌سازی کرد.
- برای مدل‌سازی مفاهیم از رئوس گراف و برای مدل‌سازی ارتباط بین مفاهیم از یال‌های گراف استفاده می‌کنیم.
- گراف‌ها در علوم کامپیوتر و دیگر شاخه‌های علوم بسیار پر استفاده‌اند. برای مثال برای مدل‌سازی یک شبکه کامپیوتری که از تعدادی کامپیوتر و تعدادی مسیر ارتباطی تشکیل شده است، می‌توانیم از یک گراف استفاده کنیم و از الگوریتم‌های گراف برای یافتن مسیر بهینه برای انتقال یک بسته در شبکه بهره بگیریم. همچنین در شبکه‌های اجتماعی می‌توان افراد و سازمان‌ها را به عنوان رئوس یک گراف در نظر گرفت و ارتباط بین افراد و سازمان‌ها را با استفاده از یال‌های گراف مدل‌سازی کرد. از الگوریتم‌های گراف جهت تحلیل این شبکه اجتماعی برای یافتن اطلاعات در گراف می‌توان استفاده کرد.

الگوریتم‌های گراف

- در زبان‌شناسی می‌توان از گراف‌ها جهت نمایش ارتباط بین کلمات در یک زبان استفاده کرد و از گراف به دست آمده در پردازش زبان طبیعی، و ترجمه‌های ماشینی استفاده کرد.
- در علوم فیزیک و شیمی می‌توان از گراف‌ها جهت مدلسازی مولکول‌ها استفاده کرد و ساختار مولکول‌ها و روابط آنها و نیروهای بین اتم‌ها و مولکول‌ها را شبیه سازی کرد.
- در علوم اجتماعی می‌توان از گراف‌ها جهت مدلسازی ارتباط انسان‌ها و نحوه منتشر شدن اطلاعات و افکار بین انسان‌ها و جوامع استفاده کرد.
- در علوم زیست‌شناسی می‌توان از گراف‌ها جهت بررسی روابط بین گونه‌های جانوری و گیاهی و همچنین بررسی ساختار ژن‌ها استفاده کرد.

- در این قسمت با روش‌های نمایش گراف و جستجوی گراف‌ها آشنا می‌شویم. با استفاده از روش‌های جستجوی گراف‌ها می‌توانیم ساختار یک گراف و ویژگی‌های آن را بشناسیم.

- یک گراف را می‌توان با استفاده از دو مجموعه رأس‌ها V^1 و یال‌ها E^2 نمایش داد. بدین ترتیب دوتایی $G = (V, E)$ گرافی را نمایش می‌دهد که در آن V مجموعه‌ای است از رئوس و E مجموعه‌ای است از یال‌ها. یک یال دو رأس را به یکدیگر متصل می‌کند.

---

¹ vertex set

² edge set

- علاوه بر روش استاندارد نمایش یک گراف توسط مجموعه‌ها، می‌توانیم یک گراف را توسط مجموعه‌ای از لیست‌های مجاورت¹ یا یک ماتریس مجاورت² نشان دهیم.
- توسط لیست مجاورت می‌توان گراف‌های خلوت³ را که در آنها $|E|$ بسیار کوچک‌تر از $|V|^2$ است نمایش داد. وقتی گراف متراکم⁴ است، می‌توان از نمایش ماتریس مجاورت استفاده کرد.

---

¹ adjacency lists

² adjacency matrix

³ sparse graph

⁴ dense

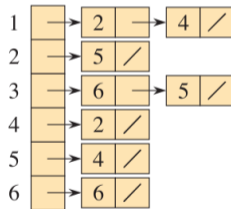
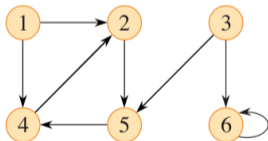
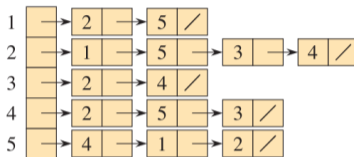
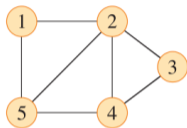
- در نمایش لیست مجاورت¹ برای گراف $G = (V, E)$ از آرایهٔ Adj شامل $|V|$ عنصر استفاده می‌کنیم. به ازای هر $u \in V$ ، لیست مجاورت $Adj[u]$ شامل رئوس v است به طوری که $(u, v) \in E$. پس $Adj[u]$ شامل همهٔ رئوسی است که در گراف G مجاور u هستند. در پیاده‌سازی این روش، عناصر این آرایه می‌توانند اشاره‌گر به رئوس مجاور باشند.

---

¹ adjacency-list representation

الگوریتم‌های گراف

- در شکل زیر دو گراف توسط لیست مجاورت نشان داده شده‌اند.

الگوریتم‌های گراف

- اگر G یک گراف جهت‌دار باشد، مجموع اندازه همه لیست‌های مجاورت برابر است با $|E|$ ، زیرا هریک از یال‌های (u, v) توسط درایه $Adj[u]$ نشان داده می‌شود.
- اگر G یک گراف بدون جهت باشد، آنگاه مجموع اندازه همه لیست‌های مجاورت برابر است با $2|E|$ ، زیرا هر یک از یال‌های (u, v) هم در $Adj[u]$ و هم در $Adj[v]$ نمایش داده می‌شود.
- فضای حافظه‌ای که لیست مجاورت برای نگهداری گراف نیاز دارد برابر است با $\Theta(V + E)$.

الگوریتم‌های گراف

- توسط لیست مجاورت می‌توانیم گراف‌های وزن‌دار¹ را نیز نمایش دهیم. در یک گراف وزن‌دار، هریک از یال‌ها دارای یک وزن است که توسط تابع وزن $w : E \rightarrow \mathbb{R}^2$ تولید می‌شود.
- برای مثال فرض کنید $G = (V, E)$ یک گراف وزن‌دار با تابع وزن w باشد. آنگاه می‌توانیم وزن $w(u, v)$ از یال $(u, v) \in E$ را در کنار رأس v در لیست مجاورت u ذخیره کنیم و نمایش دهیم.
- یکی از معایب لیست مجاورت این است که برای پیدا کردن یال (u, v) سریع‌ترین روش ممکن جستجوی v در لیست مجاورت $Adj[u]$ است.
- ماتریس مجاورت برای پیدا کردن یک یال می‌تواند از لیست مجاورت سریع‌تر عمل کند.

---

¹ weighted graphs

² weight function

- در نمایش ماتریس مجاورت¹ برای گراف $G = (V, E)$ فرض می‌کنیم هر رأس یک شماره از 1 تا $|V|$ داشته باشد. سپس گراف G را با استفاده از ماتریس $A = (a_{ij})$ با اندازه $|V| \times |V|$ نشان می‌دهیم به طوری که

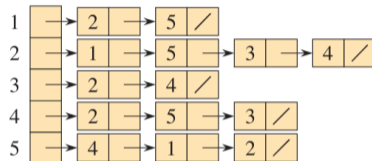
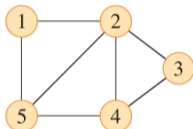
$$a_{ij} = \begin{cases} 1 & (i, j) \in E \text{ اگر} \\ 0 & \text{در غیر این صورت} \end{cases}$$

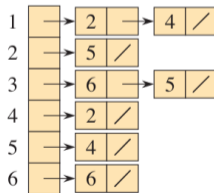
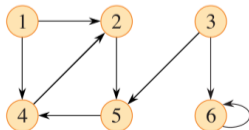
¹ adjacency matrix representation

الگوریتم‌های گراف

- در شکل زیر دو ماتریس مجاورت نشان داده شده‌اند.

	1	2	3	4	5
1	0	1	0	0	1
2	1	0	1	1	1
3	0	1	0	1	0
4	0	1	1	0	1
5	1	1	0	1	0

	1	2	3	4	5	6
1	0	1	0	1	0	0
2	0	0	0	0	1	0
3	0	0	0	0	1	1
4	0	1	0	0	0	0
5	0	0	0	1	0	0
6	0	0	0	0	0	1

الگوریتم‌های گراف

- ماتریس مجاورت به حافظه $\Theta(V^2)$ برای نگهداری گراف نیاز دارد. برای یافتن یال (u, v) در گراف می‌توانیم درایه $A[u, v]$ را بررسی کنیم و بنابراین یافتن یک یال در گراف در زمان $\Theta(1)$ انجام می‌شود.
- برای یک گراف بدون جهت، گراف نسبت به قطر اصلی‌اش متقارن است، زیرا $A[u, v]$ برابر است با $A[v, u]$ بنابراین ماتریس مجاورت برابر با ترانواده¹ آن است و داریم $A = A^T$.
- اما در یک گراف جهت‌دار می‌توانیم یالی از u به v داشته باشیم بدون اینکه یال از v به u وجود داشته باشد.

---

¹ transpose

الگوریتم‌های گراف

- با استفاده از ماتریس مجاورت می‌توانیم یک گراف وزن‌دار را نیز نمایش دهیم.
- برای مثال، اگر $G = (V, E)$ یک گراف وزن‌دار با تابع وزن w باشد، می‌توان وزن $w(u, v)$ برای یال $(u, v) \in E$ را به عنوان درایه ماتریس مجاورت در سطر u و ستون v ذخیره کرد.
- استفاده از ماتریس مجاورت در عمل راحت‌تر است اما به ازای گراف‌های بزرگ خلوت ممکن است فضای حافظه مورد نیاز آنها بسیار زیاد شود. برای ذخیره‌سازی گراف‌های خلوت جهت‌دار، لیست مجاورت نسبت به ماتریس مجاورت فضای بسیار کمتری اشغال می‌کند.

جستجوی سطح اول

- جستجوی سطح اول¹ یکی از ساده‌ترین الگوریتم‌های جستجوی گراف است که در بسیاری از الگوریتم‌های گراف استفاده می‌شود. برای مثال الگوریتم دایکسترا برای یافتن کوتاه‌ترین مسیر بین دو رأس از جستجوی سطح اول استفاده می‌کند.
- به ازای گراف دلخواه $G = (V, E)$ و یک رأس مبدأ² به نام s ، الگوریتم جستجوی سطح اول همه یال‌های گراف G را با شروع از رأس s بررسی می‌کند.
- با شروع از رأس s ، الگوریتم سطح اول ابتدا رئوسی را بررسی می‌کند که به s نزدیک‌ترند، بدین معنی که برای رسیدن به آن رئوس از s باید از تعداد یال‌های کمتری عبور کرد.

---

¹ breadth-first search

² source vertic

جستجوی سطح اول

- یال‌هایی که در جستجوی سطح اول به ترتیب بررسی می‌شوند، یک درخت سطح اول می‌سازد که ریشه آن s است و به ازای هر یک از رئوس v ، یک مسیر ساده از s به v کوتاهترین مسیر از s به v در گراف را نشان می‌دهد. در اینجا کوتاهترین مسیر در واقع مسیری است که دارای کمترین تعداد یال باشد.
- جستجوی سطح اول، بدین دلیل سطح اول نامیده می‌شود که به ازای هر رأس v ابتدا رئوس مجاور آن بررسی می‌شوند، قبل از اینکه رئوس مجاور مجاور آن بررسی شوند. بنابراین اگر نزدیکترین رئوس به یک رأس را در سطح در نظر بگیریم و دورترین رئوس را در عمق، جستجوی سطح اول، قبل از بررسی رئوس در عمق، همه رئوس در سطح را بررسی می‌کند. بنابراین برخلاف جستجوی عمق اول که به ازای هر رأس v یک رأس مجاور مجاور v ممکن است قبل از یک رأس مجاور v پیمایش شود، در جستجوی سطح اول همه رئوس مجاور v قبل از پیمایش رئوس مجاور مجاور v پیمایش می‌شوند.

- در جستجوی سطح اول با شروع از رأس s ابتدا رئوس مجاور^۱ یا همسایه‌هایی^۲ بررسی می‌شوند که فاصله آنها از s برابر ۱ است، سپس همسایه‌ها با فاصله ۲ بررسی می‌شوند، پس از آن همسایه‌ها با فاصله ۳ و به همین ترتیب الی آخر، تا وقتی که همه رئوس بررسی شده باشند.
- در جستجوی سطح اول از یک صف استفاده می‌شود که در آن ابتدا همسایه‌ها با فاصله ۱، سپس همسایه‌ها با فاصله ۲ و به همین ترتیب الی آخر در صف قرار می‌گیرند. بنابراین با خارج کردن همسایه‌ها از صف به ترتیب فاصله، گراف به صورت سطح اول بررسی می‌شود.

---

^۱ adjacent

^۲ neighbour

- در الگوریتم جستجوی سطح اول می‌توانیم برای هر رأس ۳ رنگ در نظر بگیریم : سفید، خاکستری و سیاه. همهٔ رئوس در ابتدا به رنگ سفید هستند و رئوسی که هیچ مسیری از s به آنها وجود ندارد تا انتها به رنگ سفید باقی می‌مانند. وقتی یک رأس برای اولین بار با شروع از s پیمایش می‌شود، آن رأس به رنگ خاکستری تبدیل می‌شود. رنگ خاکستری بدین معنی است که آن رأس در مرز جستجو قرار گرفته است. مرز جستجو در واقع مرز میان رئوس پیمایش نشده و رئوس پیمایش شده است. صفی که در جستجوی سطح اول استفاده می‌شود، شامل همهٔ رئوس خاکستری است.
- رئوس خاکستری به ترتیب از صف خارج می‌شوند و به رنگ سیاه تبدیل می‌شوند و رئوس سفید همسایهٔ آنها که تاکنون پیمایش نشده‌اند به رنگ خاکستری تبدیل می‌شوند و وارد صف می‌شوند.

جستجوی سطح اول

- یک الگوریتم جستجوی سطح اول، یک درخت سطح اول می سازد که ریشه آن رأس s است. هرگاه در فرایند جستجو، یک رأس سفید v که در لیست همسایه های رأس خاکستری u قرار دارد پیدا می شود، رأس v و یال (u, v) به درخت اضافه می شوند. می گوئیم رأس u ، سلف¹ یا پدر رأس v و رأس v خلف² یا فرزند رأس u در درخت سطح اول است. از آنجایی که هر رأس قابل دسترس از طریق s تنها یک بار بررسی می شود، هر رأس تنها یک پدر دارد.
- تنها رأس ریشه، یعنی رأس s دارای پدر نیست.
- اگر رأس u بر روی یک مسیر ساده درخت از ریشه s به رأس v قرار بگیرد، آنگاه رأس u جد³ رأس v است و رأس v نواده⁴ رأس u است.

---

¹ predecessor

² successor

³ ancestor

⁴ descendant

- در الگوریتم جستجوی سطح اول که بررسی خواهیم کرد، $v.color$ رنگ رأس v است که می تواند سفید، خاکستری یا سیاه باشد، $v.d$ فاصله رأس v از رأس s است و $v.pred$ پدر رأس v است.
- رأس $v.pred$ پدر ^{1} رأس v است، و رأس v فرزند ^{2} رأس $v.pred$.

---

¹ predecessor

² successor

- الگوریتم زیر جستجوی سطح اول را نشان می دهد.

Algorithm Breadth-First Search

```
function BFS(G,s)
1: for each vertex  $u \in G.V - \{s\}$  do
2:    $u.color = \text{White}$ 
3:    $u.d = \infty$ 
4:    $u.pred = \text{Nil}$ 
5:  $s.color = \text{Gray}$ 
6:  $s.d = 0$ 
7:  $s.pred = \text{Nil}$ 
8:  $Q = \emptyset$ 
9: Enqueue(Q,s)
```

Algorithm Breadth-First Search

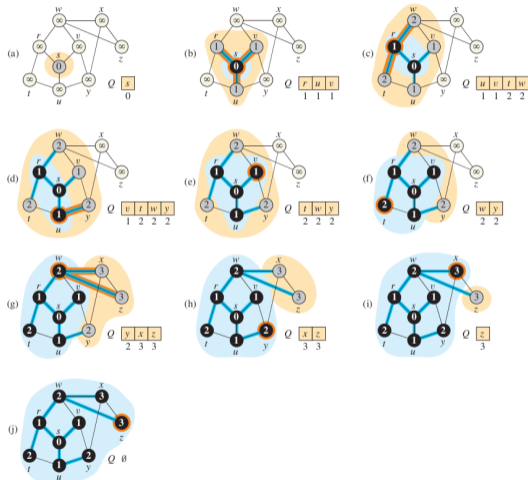

```
10: while !empty(Q) do
11:   u = Dequeue(Q)
12:   for each vertex v in G.Adj[u] do      ▷ search the neighbors of u
13:     if v.color == White then           ▷ is v being discovered now?
14:       v.color = Gray
15:       v.d = u.d + 1
16:       v.pred = u
17:       Enqueue(Q,v)                     ▷ v is now on the frontier
18:   u.color = Black                       ▷ u is now behind the frontier
```

جستجوی سطح اول

- در شکل زیر یک گراف به صورت سطح اول پیمایش شده است.

جستجوی سطح اول

- تحلیل الگوریتم جستجوی سطح اول : برای تحلیل الگوریتم جستجوی سطح اول می توانیم از تحلیل تجمعی استفاده کنیم. در این الگوریتم هیچ گاه یک رأس از رنگ خاکستری یا سیاه به رنگ سفید در نمی آید. هر رأس حداکثر یک بار وارد صف می شود و بنابراین هر رأس حداکثر یک بار از صف خارج می شود. عملیات اضافه کردن و برداشتن از صف در زمان $O(1)$ انجام می شود. خارج کردن رئوس از صف در زمان $O(V)$ انجام می گیرد. همچنین بررسی لیست مجاورت هر رأس حداکثر یک بار انجام می شود و مجموع طول همه لیست های مجاورت برابر است با $\Theta(E)$ ، بنابراین زمان لازم برای اجرای الگوریتم برابر است با $O(V + E)$. نتیجه می گیریم جستجوی سطح اول در زمان خطی نسبت به اندازه لیست مجاورت اجرا می شود.
- می توان ثابت کرد الگوریتم جستجوی سطح اول کوتاهترین مسیر از s به هریک از رئوس را محاسبه می کند.

- جستجوی عمق اول به جای اینکه جستجو را در سطح شروع کند و همهٔ رئوس مجاور را در ابتدا پیمایش کند، به ازای هر رأس پیمایش شده، مجاور رأس را پیمایش می‌کند و به عبارت دیگر جستجو در عمق انجام می‌دهد.
- برای روشن‌تر شدن جستجوی سطحی و عمقی مثال زیر را در نظر بگیرید. می‌خواهیم مطلبی را درون چندین کتاب جستجو کنیم. در یک جستجوی سطحی ابتدا به سراغ صفحه اول همهٔ کتاب‌ها می‌رویم تا این که در نهایت همهٔ کتاب‌ها را بررسی کنیم. در یک جستجوی عمقی ابتدا کتاب اول را تا انتها مطالعه می‌کنیم و در صورتی که مطلب مورد نظر را پیدا نکردیم به سراغ کتاب دوم می‌رویم تا این که در نهایت همهٔ کتاب‌ها را جستجو کنیم. در این مثال هیچ یک از جستجوها مزیتی بر دیگری ندارد چرا که مطلب مورد نظر ممکن است در صفحهٔ آخر کتاب اول باشد که در این صورت جستجوی عمقی زودتر به جواب می‌رسد و یا ممکن است مطلب مورد نظر در صفحه اول کتاب آخر باشد که در این صورت جستجوی سطح اول زودتر به جواب می‌رسد.

- جستجوی عمق اول یال‌های بررسی نشده رؤس تازه پیدا شده را زودتر از یال‌های بررسی نشده رؤس قبلاً پیدا شده بررسی می‌کند. وقتی فرایند جستجو به نقطه‌ای رسید که یال‌های یک رأس همگی بررسی شده بودند، الگوریتم پسگرد می‌کند تا به رؤوسی برسد که یال‌های آنها هنوز بررسی نشده‌اند.
- در صورتی که یک رأس با شروع از رأس آغازین قابل دسترس نباشد، گراف همبند نیست و برای جستجوی کامل گراف، الگوریتم یکی از رؤوس را به عنوان مبدأ جدید انتخاب کرده و جستجو را از رأس جدید آغاز می‌کند.

- همانند جستجوی سطح اول، در جستجوی عمق اول توسط رنگ رأس‌ها وضعیت آنها مشخص می‌شود. هر رأس در ابتدا سفید است، هنگامی که برای اولین بار پیدا می‌شود به رنگ خاکستری تبدیل می‌شود و در پایان هنگامی که بررسی شد (بدین معنی که همهٔ رئوس در لیست مجاورت آن پیدا شدند) به رنگ سیاه در می‌آید.

- در جستجوی عمق اول هر رأس دارای دو برچسب زمان¹ است. برچسب زمان اول $v.s$ زمانی نشان می دهد که رأس برای بار اول پیدا شده است و به رنگ خاکستری درآمده است و برچسب دوم $v.f$ مشخص می کند که رأس v به طور کامل بررسی شده است بدین معنی که همه رئوس لیست مجاورت آن پیدا شده اند و رأس v به رنگ مشکی درآمده است.

---

¹ time stamp

- الگوریتم زیر جستجوی عمق اول را نشان می دهد.

Algorithm Depth-First Search

```
function DFS(G)
1: for each vertex  $u \in G.V$  do
2:    $u.color = White$ 
3:    $u.pred = Nil$ 
4:  $time = 0$ 
5: for each vertex  $u \in G.V$  do
6:   if  $u.color == White$  then
7:     DFS-Visit(G,u)
```

Algorithm DFS-Visit

–   **function** DFS-VISIT(*G*,*u*)

1: *time* = *time* + 1   ▷ white vertex *u* has just been discovered

2: *u.s* = *time*

3: *u.color* = Gray

4: **for each** vertex *v* in *G*.Adj[*u*] **do**   ▷ explore each edge(*u*,*v*)

5:     **if** *v.color* == White **then**

6:         *v.pred* = *u*

7:         DFS-Visit(*G*,*v*)

8: *time* = *time* + 1

9: *u.f* = *time*

10: *u.color* = Black   ▷ blacken *u*; it is finished

- وقتی الگوریتم جستجوی عمق اول به اتمام می رسد هر رأس دارای دو برچسب زمان است که یکی زمان پیدا شدن¹ و دیگری زمان به پایان رسیدن² را نشان می دهد.

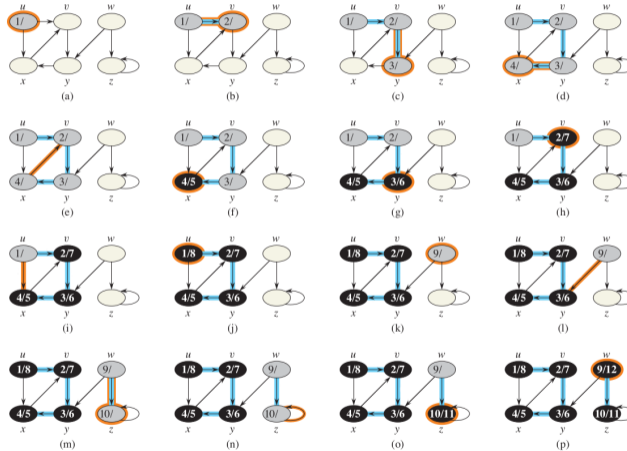
---

¹ discovery time

² finish time

جستجوی عمق اول

- در مثال زیر، گراف توسط الگوریتم عمق اول بررسی شده است.

جستجوی عمق اول

- در اینجا نیز برای تحلیل الگوریتم از تحلیل تجمعی استفاده می‌کنیم.
- الگوریتم DFS-Visit برای هر رأس $v \in V$ تنها یک بار فراخوانی می‌شود، چرا که این الگوریتم برای رؤس سفید فراخوانی می‌شود و آنها را به رنگ خاکستری تبدیل می‌کند. الگوریتم DFS-Visit به ازای هر رأس v در یک حلقه تکرار $|Adj[v]|$ بار تکرار می‌شود. بنابراین برای همه رؤس، این حلقه $\sum_{v \in V} |Adj[v]| = \Theta(E)$ بار تکرار می‌شود.
- پس زمان اجرای الگوریتم جستجوی عمق اول $\Theta(V + E)$ است.

- می‌توان اثبات کرد که در جستجوی عمق اول زمان پیدا شدن و زمان به اتمام رسیدن رئوس گراف یک ساختار پرانتز گذاری کامل دارند. اگر به ازای یافته شدن رأس u یک پرانتز به صورت " u " باز کنیم و به ازای به اتمام رسیدن بررسی رأس u پرانتز را به صورت " u " ببندیم، یک عبارت با پرانتز گذاری کامل به دست می‌آید بدین معنی که پرانتزها تودرتو هستند.

- از جستجوی عمق اول در مرتب‌سازی توپولوژیکی¹ یا مرتب‌سازی موضعی یک گراف بدون دور² استفاده می‌شود.
- یک مرتب‌سازی توپولوژیکی در یک گراف بدون دور $G = (V, E)$ رئوس گراف را به گونه‌ای مرتب می‌کند که اگر G شامل یال (u, v) باشد، آنگاه u قبل از v در آرایه مرتب شده قرار می‌گیرد.
- مرتب‌سازی توپولوژیکی تنها برای گراف‌های جهت‌دار بدون دور³ تعریف می‌شود.
- مرتب‌سازی توپولوژیکی به گونه‌ای است که اگر رئوس مرتب شده بر روی یک خط افقی قرار بگیرند، جهت همه یال‌های از چپ به راست است.

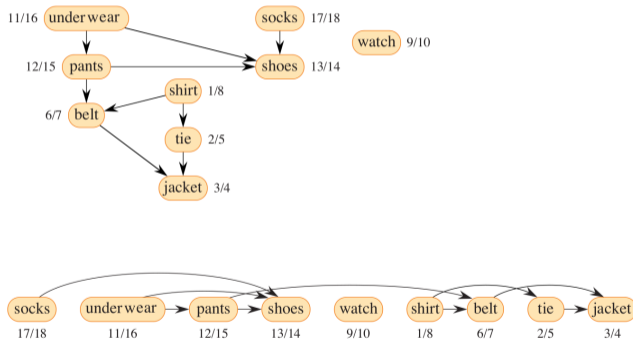
---

¹ topological sort

² acyclic graph

³ directed acyclic graph

- از یک گراف جهت دار بدون دور می توان برای نمایش دادن رویدادها¹ استفاده کرد.
- برای مثال در شکل زیر برای یک گراف شامل تعدادی رویداد مرتب سازی توپولوژیکی انجام شده است.

¹ event